

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c)

Istorie

Varianta 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „După ce a obținut calitatea de ban al Severinului, lancu de Hunedoara ajunge [...] voievod al Transilvaniei. [...] În 1443-1444 marele comandant desfășoară o campanie pe teritoriul Serbiei și al Bulgariei, eliberează Nișul [...] și Sofia și amenință chiar centrul Imperiului Otoman. Însăpămânați de această «campanie lungă», turcii cer pace, care se încheie, grație lui lancu [de Hunedoara], la 1444, pe 10 ani. Dar, la stăruințele papale și ale principilor occidentali [...] se reiau planurile creștine de război, odată cu plecarea flotei venețiene spre Bosfor. lancu [de Hunedoara] nu a agreeat ruperea păcii, dar, odată decizia luată, s-a situat în fruntea oștilor transilvănene, croate și bosniace, luptând alături de oastea regală ungară și cea a Țării Românești [...]. Bătălia s-a dat la 10 noiembrie 1444 la Varna, în Bulgaria (ocupată de otomani), unde oastea puțin numeroasă a creștinilor a fost învinsă de otomani. Copleșitoarea forță numerică și, în parte, incompatibilitatea de tactică militară au decis rezultatul luptei: față de o anumită greutate de mișcare a creștinilor, turcii au mizat pe cavaleria ușoară mobilă și pe atacuri prin surprindere.”

(I.A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

B. „În 1459, Vlad [Țepeș] a refuzat plata tributului și alte obligații impuse de turci. În iarna dintre 1461-1462 [...] a pătruns prin surprindere la sud de Dunăre și a distrus toate punctele fortificate otomane [...]. Ca urmare, în primăvara anului 1462, o armată otomană în frunte cu Mehmed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, pornește spre Țara Românească [...]. O parte a oștii inamice a trecut Dunărea pe la Turnu [...], iar o altă parte a venit pe mare și pe Dunăre până la Brăila, pe care a cucerit-o. [...] La 16 iunie 1462 Vlad [Țepeș] organizează un atac de noapte asupra taberei inamice, cu gândul asasinării sultanului. Scopul nu a fost atins, dar faptul a produs panică, iar otomanii [...] au ajuns să se ucidă între ei. După acest atac, domnul s-a retras la nord de capitală [...].

Sultanul îl adusese cu sine și pe înlocuitorul lui Vlad [Țepeș], în persoana fratelui acestuia, Radu cel Frumos [...]. La 1462, între noul domn, Radu cel Frumos, și sultan, se încheie un nou tratat [...]. În consecință, se reglementau raporturile politice româno-otomane. Țara Românească [...] accepta suzeranitatea Imperiului Otoman, plătea un tribut anual [...] în schimbul protecției, al garantării statutului său, al păstrării instituțiilor.”

(I.A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval românesc, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la bătălia de la Varna. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător din spațiul românesc la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că prin campania militară este amenințat centrul Imperiului Otoman. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice desfășurate de români în relațiile internaționale din secolul al XV-lea, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XVI-lea - al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În anul 1873, [...] problema proclamării independenței României, vizată de principele Carol I și unii miniștri, a constituit obiectivul guvernului, a cărui majoritate, invocând contextul extern nefavorabil, consideră nepotrivită punerea imediată în practică a unui asemenea proiect. Majoritatea membrilor guvernului [...] erau adepții intensificării negocierilor diplomatice în vederea obținerii independenței [...].

Redeschiderea «crizei orientale» în 1875, eveniment datorat de data aceasta acțiunii popoarelor mici din sudul Dunării și nu, ca în trecut, disputei dintre marile puteri pentru dominație în această parte a Europei, va pune statul român într-o situație deosebit de complexă. Preocuparea principală a politicii externe românești în prima fază a crizei va fi evitarea «prinderii» teritoriului României în conflict. [...]

Toate propunerile de cooperare militară româno-ruse, făcute de Carol I, I. C. Brătianu sau M. Kogălniceanu, au fost respinse de țarul Rusiei, Alexandru al II-lea, și cancelarul Gorceakov până în iulie 1877. Din cauza informațiilor eronate în legătură cu starea militară a Turciei, [...] Rusia n-a dorit o cooperare militară cu România, considerând că totul se va limita la o simplă plimbare în Balcani. [...] Această poziție rigidă [...] față de România s-a menținut până în iulie 1877, respectiv până în momentul crizei de pe frontul de la Plevna. [...] Imprecizia informațiilor în privința forțelor otomane concentrate la Plevna au adus după sine două grele înfrângeri pentru trupele rusești [...], iar comandamentul rusesc, prin intermediul marelui duce Nicolae, a lansat un disperat apel pentru intrarea imediată în acțiune a armatei române. Prezența armatei române în război devenise necesară [...] când primele succese înregistrate de otomani împotriva rușilor la Plevna, în iulie 1877, au dezvăluit [...] gravele consecințe ce puteau decurge de aici.”

(V. Russu, *Studii de Istorie modernă*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul României precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați procesul istoric redeschis în 1875 și o cauză a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la guvernul României. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la participarea României la război, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în statul român se adoptă măsuri de modernizare în perioada 1864-1870. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a trei aspecte referitoare la democrația din statul român în primul deceniu după constituirea României Mari (1918);
- precizarea legii fundamentale adoptate în România între anii 1931-1940 și menționarea unei consecințe a acesteia;
- prezentarea unei practici politice utilizate în România, în etapa stalinismului din a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la România în perioada 1965-1988 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c) Istorie

Varianta 7

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

- 2 puncte** pentru răspunsul: Țara Românească **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Bătălia s-a dat la 10 noiembrie 1444; oastea creștinilor a fost învinsă de otomani etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
- câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș/Radu cel Frumos **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
- 3 puncte** pentru scrierea literei **A**
- 7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: Cauză: *În iarna dintre 1461-1462 [...] a pătruns prin surprindere la sud de Dunăre și a distrus toate punctele fortificate otomane* și efect: *Ca urmare, în primăvara anului 1462, o armată otomană în frunte cu Mehmed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, pornește spre Țara Românească* SAU Cauză: *La 1462, între noul domn, Radu cel Frumos, și sultan, se încheie un nou tratat* și efect: *În consecință, se reglementau raporturile politice româno-otomane.* **etc.**
- câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice desfășurate de români în relațiile internaționale din secolul al XV-lea, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** (1px2=2p)
Exemple: participarea la lupta de la Marienburg, lupta de la Vaslui, Tratatul de la Hârlău **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric (2px2=4p)
- 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XVI-lea - al XVIII-lea **Exemple:** au caracter antiotoman, recunosc caracterul ereditar al domniei **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

- 2 puncte** pentru răspunsul: Carol I **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 3 puncte** pentru răspunsul: *criza orientală*
3 puncte pentru menționarea oricărei cauze a acestuia, la care se referă sursa dată **Exemple:** datorat de data aceasta acțiunii popoarelor mici din sudul Dunării, disputa dintre marile puteri pentru dominație în sud-estul Europei **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
- câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la guvernul României (3px2=6p)
Exemple: *În anul 1873, [...] problema proclamării independenței României, vizată de principele Carol I și unii miniștri, a constituit obiectivul guvernului; invocând contextul extern nefavorabil, consideră nepotrivită punerea imediată în practică a unui asemenea proiect; majoritatea*

membrilor guvernului [...] erau adepții intensificării acțiunilor diplomatice pentru obținerea independenței **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la participarea României la război
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Participarea României la război nu este acceptată de Rusia. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Toate propunerile de cooperare militară româno-ruse, făcute de Carol I, I. C. Brătianu sau M. Kogălniceanu, au fost respinse de țarul Rusiei, Alexandru al II-lea, și cancelarul Gorceakov până în iulie 1877 și Din cauza informațiilor eronate în legătură cu starea militară a Turciei, [...] Rusia n-a dorit o cooperare militară cu România* SAU Participarea României la război este indispensabilă după confruntările de la Plevna. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Imprecizia informațiilor în privința forțelor otomane concentrate la Plevna au adus după sine două grele înfrângeri pentru trupele rusești [...], iar comandamentul rusesc, prin intermediul marelui duce Nicolae, a lansat un disperat apel pentru intrarea imediată în acțiune a armatei române și Prezența armatei române în război devenise necesară [...] când primele succese înregistrate de otomani împotriva rușilor la Plevna, în iulie 1877, au dezvăluit [...] gravele consecințe ce puteau decurge de aici.* **etc.** **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Legii rurale, adoptarea Constituției din 1866 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror trei aspecte referitoare la democrația din statul român în primul deceniu după constituirea României Mari (1918) (**de exemplu:** monarhia constituțională, principiul separării puterilor în stat, respectarea drepturilor cetățenești, pluripartidismul **etc.**) **(3px3=9p)**
 - **2 puncte** pentru precizarea legii fundamentale adoptate în România între anii 1931-1940: Constituția din 1938
3 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a acesteia (**de exemplu:** consolidarea regimului politic instaurat de regele Carol al II-lea, limitarea drepturilor cetățenilor **etc.**)
 - **2 puncte** pentru menționarea oricărei practici politice utilizate în România, în etapa stalinismului din a doua jumătate a secolului al XX-lea (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1952, represiunea politică **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea practicii politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la practica politică
 - **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la România în perioada 1965 - 1988 (**de exemplu:** În perioada 1965 - 1988, regimul politic din România se consolidează prin practici politice totalitare; În perioada 1965 - 1988, în România au loc acțiuni prin care sunt încălcate drepturile omului. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)
- Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:**
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
 - **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
 - **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
 - **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**